

Det livslånga lärandet svårt för personer med läs- och skrivsvårigheter

Var femte svensk anses ha läs- och skrivsvårigheter och för dem orsakar samhällets skriftspråkskrav dagligen problem. I en avhandling från Göteborgs universitet analyseras de svårigheter de drabbade har på flera olika plan och visar på möjliga vägar även för dem.

Att vara attraktiv på arbetsmarknaden idag förutsätter ett livslångt lärande. Men för att kunna ta del av kurser och annan utbildning krävs goda kunskaper i att läsa och skriva, vilket blir en kamp för alla dem med läs- och skrivsvårigheter.

Nadja Carlsson har i sin avhandling intervjuat 56 vuxenstudenter med läs- och skrivsvårigheter för att ta reda på vilka svårigheter de möter när de studerar i vuxen ålder, i vilka situationer svårigheterna uppstår och vilka konsekvenserna blir. Deras svårigheter analyseras ur ett livsvärldsperspektiv.

Studien visar att det är inom tre områden som vuxenstudenten med läs- och skrivsvårigheter kämpar.

– För det första finns det underförstådda samhälleliga krav om förkunskaper som en individ ska ha och när en individ inte uppnår dessa blir det svårt. För det andra handlar det om varje enskild individs försök att hantera sina misslyckanden med att tillgodogöra sig utbildningen och att prestera resultat och för det tredje finns en existentiell dimension där individen jämför sig med andra och inte känner sig bra nog, säger Nadja Carlsson, som själv är speciallärare med en mycket lång erfarenhet av kommunal vuxenutbildning.

Studien pekar på lärarnas betydelsefulla roll och på möjliga vägar för ett framgångsrikt lärande trots studiehinder.

– Det är viktigt att lärare, för att kunna möta eleverna, får inblick i hur studerande med läs- och skrivsvårigheter upplever undervisningen. Det kan handla om att läraren går igenom alldeles för fort, inte förklarar från grunden, utgår ifrån att alla redan har en bra studieteknik eller inte ger tydliga studieanvisningar. Riktigt förödande för den här gruppen studerande kan exempelvis vara en abstrakt läraruppmaning som exempelvis att ta ut det viktigaste ur en lång text, säger Nadja Carlsson.

– Alla kan nå ett framgångsrikt lärande trots studiehinder. Inte minst finns bättre tekniska hjälpmedel idag. Den stora svårigheten generellt är dock att få tillräckligt med tid. Oavsett hjälpmedel behöver studerande med läs- och skrivsvårigheter mer tid med att utveckla skriftspråket.

Fakta:

Cirka 20 procent av svenskarna har läs- och skrivsvårigheter, en fjärdedel av dem bedöms ha dyslexi, vilket innebär att personen har svårt med kopplingen mellan hur bokstäverna ser ut och hur de låter. Läs- och skrivsvårigheter kan också bero på ett svagt korttidsminne, problem med ordmobiliseringen, koncentrationssvårigheter, problem med arbetsminnet eller ovana vid ett abstrakt skriftspråk.

Läs avhandlingen >> <http://hdl.handle.net/2077/24959>

För mer information:

Nadja Carlsson, telefon: 0737–38 93 97, e-post: nadja.carlsson@mbox200.swipnet.se

Nadja Carlsson lägger fram sin avhandling *I kamp med skriftspråket. Vuxenstuderandes med läs- och skrivsvårigheter i ett livsvärldsperspektiv* vid institutionen för pedagogik och specialpedagogik, Göteborgs universitet.

Tid: fredag 10 juni, kl 13.15,

Plats: Kjell Härnqvistsalen, Pedagogen hus A källarplan, Västra Hamngatan 25, Göteborg